Hukuk Bölümü 2012/139 E. , 2012/222 K.

- **5607 SAYILI KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : G.B. Mob. San. Tic. Ltd. Şti. adına Ö.İ.

Vekili : Av. A.B.

Davalı (İtiraz Edilen Karar) : Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahatler Bürosu

O L A Y : Kayseri İlinde faaliyette bulunan G.B. Mob. San. Tic. Lim. Şti.'nin sorumlu müdürü olan Ö.İ.'nün, şirketin 4.5.2005 gün ve 2005/Dl-01696 sayılı dahilde işleme izin belgesi kapsamında Kayseri Gümrük Müdürlüğünce tescilli 5.6.2006 gün ve lM 2910 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı "Teleskopik Ray" isimli eşyalardan 13300 adedinden 12497 adedi hakkında dahilde işleme izin belgesine kayden yurda geçici ithalat yapılan eşya ile ilgili olarak süresi içersinde gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi olduğuna dair herhangi bir belge sunulmadığı nedeniyle şirket sorumlusu olarak, Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahatler Bürosu'nun 29.6.2011 gün ve 2011/1947 E, 2011/1874 K. sayılı idari yaptırım kararı ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin 9. bendi uyarınca 157.231,56 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Davacı 26.8.2011 tarihinde Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahatler Bürosu'nun konuya ilişkin 29.6.2011 gün ve 2011/1947 E, 2011/1874 K. sayılı idari yaptırım kararının kaldırılması istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KAYSERİ 3. SULH CEZA MAHKEMESİ; 14.10.2011 gün ve D. İş No: 2011/604 sayı ile; itiraz edenin talebinin hukuki bir sorun olduğu ve itirazı değerlendirme yetkisinin idare mahkemesi yetki alanında kaldığı, Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi gereğince itirazın mahkemenin görev alanı dışında kaldığından reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KAYSERİ 1. İDARE MAHKEMESİ; 10.2.2012 gün ve E:2011/1514, K:2012/167 sayı ile, 5607 sayılı Kanun'un 17. maddesi ile Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesi gereğince davanın görüm ve çözüm görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Mehmet Aydan AL'ın katılımlarıyla yapılan 5.11.2012 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkûmiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Her ne kadar adli yargı yerince verilen kararın hüküm fıkrasında " mahkemenin görevsizliğine", "davanın görev yönünden reddine" şeklinde bir ibare yer almamakta ise de, karar gerekçesinde davanın idare mahkemesinde görülmesi gerektiğinin açıkça belirtilmiş olması karşısında verilen kararın görevsizlik kararı olarak kabul edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesi 9. bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

5607 sayılı Kanun'un "Suçlar ve Kabahatler" başlığı altında düzenlenen 3. maddesinin dokuzuncu bendinde, " Geçici ithalat, dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde ülkeye getirilen eşyayı, gümrük işlemlerini gerçekleştirmeksizin serbest dolaşıma sokan kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir" denilmiş, "Yetkili merciler" başlığı altında düzenlenen 17. maddesinde, "Bu Kanun hükümlerine göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı, 14 üncü madde hükümlerine göre mülkiyetin kamuya geçirilmesine ise Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, sulh ceza mahkemesi yetkilidir. Bu kararlara karşı, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, bu durumda Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Kayseri 3. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 14.10.2011 gün ve Değ. İş No:2011/604 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 5.11.2012 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.